

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K —
3 óra	1 K 80	3 óra	3 —
6 óra	3 — 80	6 óra	6 —
1 évre	7 — 20	1 évre	12 —

Lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érteke minden közlemény és előzetési díj.
Egyes számok naphatár: a hónapfolyószámban.

A német Népszövetség kulturális munkája.

Írta: Huszár Károly
országgyűlési képviselő.

A katolikus Egyháznak Isten kegyelméből mindenkor meg volt az a kiváló tehetsége, hogy a korszakonként változó ellenségek és ellenáramlatok legyőzésére mindenkor külön intézményeket tudott életre hívni.

Ha a katolikus népek vallás-erkölcsi szempontok által vezetve ellen nem állának a forradalomnak, akkor Európának már régen olyan megváltó kódtatásban lett volna része, amely romokba döntötte volna a trónokat és oltárokat egyaránt.

A katolikus néptömegek nem ellenségei a társadalmi fejlődésnek, csupán fejlődést akarnak a forradalom helyett. A keresztény morálnak következetes keresztívíttele és alkalmazása az állami, társadalmi, kommunális gazdasági és kulturális életben óriási haladást jelentene az emberiség életében. Erre a célra alakult a németországi Kath. Népszövetség, a Volksverein.

Mikor Windthorst, Hitze és

Brandts megteremtették 1891-ben ezt a világon egyedül álló intézményt, egy olyan centralisztikus organizációt akartak létesíteni, amely kulturgócpontra lesz a német népeletnek. 108 ezer taggal kezdték és négy tisztviselővel és ma 728 ezer tagjuk van. Tagjaiknak 52 százaléka a rajnai és westfáliai részekből kerül ki. A Volksverein szervezetének felépítése megegyezik körülbelül a miénkkel. A tagok helycsoportokból tömörülnek, a csoportvezetők a bizalmi férfiak, a helyi elnökök a követítő közegek a központ és a vidék között. Nagy szerepet játszanak a periferiákon a Geschäfts-führerek, akiknek főgondját az képezi, hogy a szervezet el ne aludjék. Egy-egy ilyen üzletvezető ellenőrzése alatt 10—50 egyesület áll. Az agitáció legnagyobb részét ezek végzik el a vidéken. Az egész organizáció élén a Vorstand áll, amelyet minden közgyűlésen újból választanak. Ez az elnökség alkalmazza a Zentralstelle tisztviselőit és összes alkalmazottait.

Ma Brandts gyáros az elnök, egy ideális lelkületű 84 éves agastyán, akinek neve feleltetetlen lesz, amíg csak szociális kultúra lesz a földön. A Volksverein lelke azonban Pie-

per prelátus, a westfáliai óriás, akinek testi és szellemi ereje egyaránt imponáló jelenség. Ő leit a német katolicizmus nagy tanítómestere. Hűséges segítőtársai: Brauns, Hohn, Wolmanstadt, Sonnenschein, Mefert direktorok. Az igazgatóságban a centrum és a katolikus organizációk vezetékülnek.

A Volksverein minden sikere abban rejlik, hogy egy erős központot tudtak létesíteni tudós, önzetlen, harmonikusan dolgozó férfiakból, akik a tudományt párosították gyakorlati érzékkel és ezáltal lényegesen nevelő munkát végeztek a német nép között. A központi szemlélyzet 3 igazgatóból, 13 titkárból, 7 könyvtárosból, 8 könyvelőből, 14 íróból, 6 gépirőből, 16 expeditorból és 4 szolgából áll.

A német Volksverein főmunkája a szociális kurzusok rendezése. Ilyen kurzusok: hat hónapos nemzetgazdasági kurzus, a munkásegyleti vezetők egy hónapos tanfolyama, az iparosok tanfolyama, a kereskedőké, kereskedősegédeké, a mezőgazdasági, a tisztviselőké, a tanítóké, a munkásbiztosítási tanfolyam, a technikusok szociális kurzusa. Nagyon érdekes, hogy a kurzushallgatók 40 százaléka

ma már önállóan alkalmazott tisztviselő különböző szociális egyesületekben. Meg kell jegyezni, hogy itt a kurzus alatt nem 7—8 előadás, hanem legalább négy heti komoly tanítást értenek. Ezeket a tanfolyamokat mind a központban rendezték, de ezenkívül még számos kurzus volt a vidéken is, amelyek azonban rövidebb időtartamúak voltak.

A Volksverein egyik büszkesége a világ legelső társadalomtudományi könyvtára 32 ezer szociális és 4910 apologetikus irányú művel. 768 szakfolyóirat található a könyvtárban. Ezen kívül 660 kötet bekötött napilapjuk van. Hogy ez nem holt tőke, azt bizonyítja az, hogy 1906-tól 1912-ig 72 ezer kötetet olvastak a központban és 20 ezer könyvet kölcsönöztek ki a vidékre.

Érdekes berendezkedés az is, hogy a napi és heti lapokból kimetszik a fontosabb cikkeket és 2974 mappában rendszeresen elraktározzák a metszvényeket.

A központi titkárok oktató munkáján kívül főszerepet játszik a szerkesztés.

A Volksverein a német katolikus lapok részére külön szociálpolitikai és apologetikus

A tetszhalott

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Az 1879-ik év egyik november estéjén barátommal, egy századosal, a bécsi „Künstlerhaus” kényelmes vendéglőjében egy partit sakk mellett szórakoztunk.

Egy sikerült húzással éppen erős támadást intézett királyném ellen, a mikor belépett közös barátunk, egy hírneves orvos.

Barátságos mosollyal üdvözölt bennünket; de csakhamar észrevettük, hogy vidámsága erőltetett.

Kedves doktor — szólítottam meg őt — valami bajának kell lenni; mert lehangeltsége feltűnő.

— Vitakozásom volt egy kártyasánmmal. — Képzeli csak, uraim, a hullaházban már három nap óta fekszik egy 15 éves leány. Orcái oly pirosak, mint a rózsák, a legcsekélyebb hullaszag sem érezhető rajta.

A karátsám el akarja őt temettetni, de én a leghatározottabban

ellenzem, mert nem tartom kizártnak, hogy csupán tetszhalott.

Es eltemették azt a leányt? — vágott küzbe irtóztató fölindulásban a kapitány.

„Hála Istennek, még nem” — válaszolt az orvos. De mi történt önnel kapitány ur? Arca halotthalványoságu lett egyszerre.

Hosszu kínos csend után, miközben a kapitány a homlokán gyöngyöző verejtéket törülgette, mély lélekzetet vett és a következőket beszélte: Tetszhalottnak lenni teljes öntudattal a koporsóban feküdni, hallani a temetés előkészületét anélkül, hogy egyetlen izmunkat is képesek lennénk megmozdítani, az rettenetes, az irtóztató! Hallgassák meg az én történetemet és akkor indokoltnak fogják találni saját-ágos igazgatóságomat.

En is voltam már tetszhalott és ennek a rettenetes állapotnak irtóztató pillanatait átéltem.

Atyám korai halála után, 12 éves koromban a hainburgi katonai nevelőintézetbe kerültem. Gyenge testű katoná voltam és csakhamar

súlyos betegség vert le a lábaimról.

Napról-napra jobban elgyengültem. Anyám, a ki nagyon szerény anyagi viszonyok között élt, nem bírt meglátogatni mert hiányzott a pénz az utazás költségeinek viselésére.

Egyik napon arra az irtóztatós tapasztalatra jutottam, hogy tagjaim, mint a halottnál, kezdenek megmerevedni. Összeszorított fogaim között nyelvem, mint egy ólomdarab feküdt mozdulatlanul. A vér mintha megfagyott volna ereimben, minden érzékem kihalt, csak a gondolkodó képességem maradt meg, sőt élesebb volt, mint azelőtt.

Egyszer csak zajt hallok, az egyik ajtón többen lépnek be; az orvos, akit lépteiről megismertem, ágyamhoz közeledik és úgy gondolom, végig tapogatótt, de én mindezt nem éreztem.

Meglehetősen sokáig tartott foglalatokodása. Végre megszólalt: „Kérek egy tőt főorvos ur!” Hosszabb idő múlva ismét hallottam a hangját: „Csodálatos, igazán csodálatos!” Úgy látszik, mintha a fiu

élne; arcának pirossága, ajkainak frissessége...

„De kérem, ezredorvos ur — szakította őt félbe a főorvos — tessék csak ezeket a sötét föltoikat nézni a jobb karon, ezek csalhatatlanul hullafoltok”.

„Már én is észrevettem őket, de sehogysem tudtam fejemből kivenni azt a neveltséges gondolatot, hogy a fiu még él, azért még egy kicsit kísérletet teszek vele, ártani már úgy sem árthat.”

„Gyertyát és spanyolviaszt adjanak!” Hallottam egy meggyújtott gyufának a sercegését, azután ismét halálos csend lett.

„Vessék le a hullának az ingét; ide azzal a gyertyával és spanyolviaszkkal egész közel hogy az égő viasz a mellére csepegjen!”

Az orvos szaggatott hangon osztott parancsait néma csend követte. A távolból egy toronyórának az ütését hallottam; irtóztatós félelem vett rajtam erőt és minden akarat-erőmet összeszedtem, hogy valahogyan életjelet adjak magamról. Hiába- való volt minden erőlködésem, mozdulatlan, merev voltam, mint egy hulla. Hallgatództam teljes

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete,

AZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLGÓS SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

sajtótudósítót küld. Ezek briliáns módon megírott szócikkek, amelyek mintegy 400 új-ság szokott rendszeresen leközölni, de mintegy 600 más redakció is felhasználja anyagul. A legelsőrangú szakemberek vitatkoznak ezekben a cikkeken az ellenséges sajtóval és irodalommal. Ezekkel a cikkekkal magas nivóra emelték a vidéki katolikus sajtót.

A központi iroda 4702 beszédanyagot és 16,159 szociális irányu tanácsot küldött át.

A Volksverein a legnagyobb hatást mégis röpírtaival érte el. 1901. év óta 100 féle röpíratot adtak ki, ezekből szociálpolitikai 21 millió, apologetikus 12 millió, közhasznú 4 millió, kiadvány 8 millió, egyesületi nyomtatvány 14 millió, füzet 23 millió.

Megalakulása óta nyolcvan-negy millió nyomtatványt adott ki a Volksverein.

Csak természetesen, hogy ekkora üzletmenet mellett külön nyomda kellett, amelyben 88 munkás talál foglalkozást és az általuk előállított nyomtatványok értéke 480 ezer márkáévenként.

Ujabbban külön könyvkiadó vállalatot is nyitottak a Volksvereinrel kapcsolatban. 49 munkát adtak ki 197 ezer példányban. Apróbb füzetes vállalatok is vannak a Volksvereinnek. Ezekből 347 füzet négy millió ötszáznyolcvankétezer példányt fogott el. Nevezetesebbek, Szociális napikérdések 164 ezer szociális előadásanyagok 40 ezer, munkáskönyvtár 202 ezer, hitvédelmi népkönyvtár 1 millió 900 ezer, szociális népkönyvtár 643 ezer, hitvédelmi napikérdések 66 ezer, ifjúsági előadások 9 ezer, mezőgazdasági előadások 2 ezer, politikai népkönyvtár 72 ezer, diákkönyvtár 9 ezer, antiszociáldemokrata könyvek 44 ezer.

erőmből, de minden csendes volt körülöttem. De most... most! ismét mozgolódnai kezdtek. A kísérlet beveződött és én nem éreztem a testemre esepetett égő pecsétviasz hatását.

Végre hallom az orvos rettenetes ítéletét: „Mehghat. Vigyék a hullát a halottas kamrába! Az anyát majd értesíteni fogom gyermeke haláláról.”

Ez volt az utolsó, a mit még megérttem, azután hálaíszertől ájulás teljesen megfosztott és méletemtől. Hogy meddig feküdtem így nem tudom. Végre szalma zizegést és a szél által rázott ablak csapkodását hallottam. Könnyű borzongás futott rajtam végig és úgy éreztem, mintha az életnek egy fuvallata érintette volna a dermettem tagaimat.

Megpróbáltam fölemelkedni és — ez sikerült, de nem láttam semmit, mert átláthatlan sötétség vetett körül. Kezeimmel tapogatózom ameddig karjaim elérnek. Hah, mi ez, mi volt ez? Kezem egy merev, jéghe-deg testet érintett. Leirhatatlan félelem vett rajtam erő. Elakartam hagyni fekvőhelyemet, de nem bírtam; lábaim ólom súlyal tartottak vissza. Ekkor a holdnak halvány sugara tört az ablakon keresztül és megvilágította a helyet, ahol feküdtem. Vérem jéggyűgyott, közvetlenül mellettem három hulla feküdt fehér halotti ruhában. Ittőza.

Ujabbban filmgyárat is létesítettek és mozikba való képeket kölcsönöznek magánosoknak és egyesületeknek is.

A népszövetség nagy áldozatokat hoz, hogy a főiskolai ifjúságot bele vonja a szociális munkába. 212 diákegyesület 1036 ilyen irányu összejövetelt tartott. 159 munkástanfolyamot rendeztek a diákok. Százötvenöt diák vállalkozott arra fizetés ellenében, hogy különböző szociális egyesületekben a szünidő folyamán tisztviselői állást vállalnak. Ezek a fiatal emberek lesznek a jövőben a német katolikus nép vezérei.

A legnagyobb sikert azonban az által érte el a Volksverein, hogy minden Handelsvereinbe új életet, szociális tudást visz bele. Munkásegylet, legényegylet, ifjúsági egylet, nőegylet, szakszervezet, cselédoitthon kereskedők egyesülete, tanítók szervezete és a többi szervezet mind a Volksverein szellemi atmoszférájában nőtt fel. Valamennyi szervezetre nézve ez volt az irányító, a nevelő, az oktató, a vezető. A Volksverein képezte ki vezéreiket, nem nyírálta meg autonómiájukat, de megtöltötte őket szellemével. Nálunk állandó a féltékenykedés. Pedig erre semmi ok és semmi szükség nincs. A magyarországi Népszövetség sem akar egyebet, mint a német Volksverein, vagyis használni minden keresztény egyesülésnek, mert valamennyire szükségünk van, csak az volna nálunk is a kívánatos, hogy egységes, kifogástalan katolikus szellem hassa át valamennyit és a nagy organizációk vezetői között szűnjön meg az indokolatlan féltékenység.

Kulturunk! Ez, ami nálunk Magyarországon hiányzik. Keresztény kulturunk! Ez az, amivel a Volksverein az egész művelt világ bálumlatát és elis-

tos sikoltás tört ki belőlem és eszméletlenül hanyatlottam vissza ismét fekvőhelyemre.

Cyors léptek zaja és tompa hangzúgás rázott föl kábultságomból. Hallottam az orvosom hangját, aki halkán beszélgetett az iskola parancsnokkal: „A papok már itt vannak és a vendégeket sem szabad várakoztatnunk” — szolt az őrnagy.

„Csak még egy kis ideig várjunk — könyörgött az orvos — talán megérkezik a gyermek anyja.”

„Nem várhatunk tovább! Képlár, hozzák be a kopersót!”

Hallottam, amint a kopersót beállították; éreztem, amint belé fektettek. Kis idő múlva már csikorogott a kopersófedél fölöttem.

Próbáltam megmozdulni — hiába — a halottas merevség lebilincselve tartotta tagjaimat. Megkísértem kiáltani — eredménytelenül. Irgalmas Isten! el fognak temetni elevenen! Az asztalos kalapácsütései tompán hangzottak a kopersó tetelén. Már el is készült munkájával; az utolsó szegyet is beverte. Nincs többé menekülés, elfognak temetni elevenen! A továbbiakat már csak álomszerű állapotban hallottam.

Egyszerre csak az én drága, jó anyám hangja ütötte meg füleimet. „Látom kell még egyszer gyermekeket! Nyissátok ki a kopersót, hadd csókolom meg őt utoljára!” — esengett anyám.

merését kiérdemelte. Kulturunkat kell végezni a magyar katolikus Népszövetségnek is, mert a Népszövetség szintjének emelése nélkül hasztalan és meddő minden olyan fáradozás, amely a kisemberek anyagi helyzetének javítására törekszik, ha még olyan önzetlen és jóakaratu is.

Elfogták ismételten Barna Gézát.

A jegyzői pályáról betörővé süllyedt Barna Gézát, kinek a helybeli ligetsori betörésben is szerepe volt, városunkból az esztergomi rendőrségre vitték, ahonnan, miként megirtuk, megszökött. Ejnek idején kifeszítette a börtön szelelő rácsát, átugrott a város háza udvarára s a főkapun, mint valami rendőr-tiszt, előkelő léptekkel kísétált. Mint most értesülünk, Barna Gézát újból elfogták.

A nemzoközibetörő Budapest felé vette utját, még pedig pénzhányában gyalogosan. Az erdős vidéken könnyen elbujkált a csendőrok elől, de Budapesten, ahova már előbb megérkezett nálánál az esztergomi rendőrség távirata, a fővárosi rendőrség két detektive elcsipte a volt lakása felé igyekvő Barnát. A megszökött foglyot visszavitték Esztergomba, ahol most majd bizonyára jobban vigyáznak rá.

„De, asszonyom, térjen magához, kívánságát nem teljesíthetjük: mert a kopersó már le van szegyezve” — hallatszott az őrnagy válasza.

„Őrnagy ur, vegye el az életem, vegye el mindenemet, de gyermekemet látnom kell még egyszer! — sikoltott anyám.

Dermasztó csend állott be néhány pillanatra. Rettenetesebb aggodalmat, mint a ninót ez alatt az idő alatt éreztem, alig bir az emberi szív elviselni, Elevenen eltemettni, hallani az imádott édesanyámnak szivettépő zokogását és képtelenül arra, hogy életjelt adjak magamról: ez oly irtózatos kín, amelyet tollal leírni, szóval elmondani nem lehet.

Végre, végre, hosszú kínos pillanatok után ismét mozgolódást hallottam. A rettenetes, fekete kopersófedél csikorogva hult a földre — egy sikoltás és anyám zokogva fektüdt keblemen, ezt követte egy újabb, élesebb sikoltás, a kimondhatatlan boldogság előtörő hangja. A megrázkódtatások, a rettenetes fölüindulás fölbresztették bennem a szunnyadó életerőt s meg voltam mentve és ott csilingtem drága jó anyám hűségén szíven...

Az a kapifány, aki a fentebbi történetet elbeszélte, még ma is él egyike a hadsereg legképzettebb tisztjeinek.

LEVELESLADÁNKBÓL.

Három panaszoslevél.

Rosz gyerekek.
Hazugság.
Rendetlen.

Tekintetes Szerkesztő Ur!
Azt hiszem nem említek valami nagy újságot, ha felhívom becses figyelmét a székesegyház környékére. Jelenleg nem a földön guggoló és gypet fehérvári bicskával bőködő öreg bácsikról esik szó, hanem arról a hancurozó, vihógó gyereksereg-ről, mely egész napi életét ott a torony körül tölti el. Valóságosan itt táboroznak, játékok, de főleg ordítószavakkal nagyon is zavarva a templomba sietőket.

De hát ez már annyira régi fehérvári szokás, hogy csaknem megszokottá vált. Legfeljebb a fülüket fordították másfelé az armanők hogy ne értsék ezen csibészhad káromlásokkal fűszerezett társalgásait.

Hanem úgy látszik már beleuntak ilyes fajta kisdud játékaikba és kitalálták, hogy a verbekek és egymás helyett sokkal megfelelőbb célpont lesz a dobálódzásra a sz. Anna kápolna. Nap-nap után dobálják be ennek a műemléknek ablakait, szerencse, hogy a beröplő kövek nem tettek nagyobb kárt a kápolnában elhelyezett tárgyakon.

Epen ezért becses lapja révén bátorodom felhívni erre a vandálistumra a rendőrség figyelmét.

Egy olvasó.

Tekintetes Szerkesztőség!

A Kert utcában már februárban feltúrták a földet a bizonytalanul készülő vízvezeték miatt. Nekünk, a szük utca lakóinak rengeteg sok kellemetlenséget okozott ez az állapot, de szívesen tűrtük mindezt a szebb jövő reményében. Türelmünkkel azonban rútul visszaél valamelyik városi hivatal, ha jól tudom, a mérnöki. Már régóta betemették a Kert-utcában ásott árkot, van már vagy két hónapja, de a kívül maradt földet még mindig nem hordták el ablakaink alól. Tegnapi hatalmas eső volt, mely sártengerré változtatta az ablakunk alá csapdosott földet. Most majdnem lehetetlen a közlekedés utcánkban. Nagyon kérjük a tek. szerkesztőséget, említsé fel b. lapjában ezt a türelmetlenül botrányos esetet, talán akkor majd eszébe jut az illetékes hatóságnak, hogy a mi türelmünknek is van határa. Elvégre ami sok, az sok még a kertutcaiaknak is.

Szivességetek előre is szépen megköszönve maradtunk tiszteltel!

Több kert-utcai lakos.

Igenlészelt Szerkesztő Ur!

A Szentháromság temető előtti Kálvária-ut városunk legszebb sétautja, mely vasár- és ünnepnapok délutánjain meglehetősen forgalmas is. Epen ezért megérdemelné, hogy nagyobb

gondot fordítsanak rá. Vasárnap délután ezen az uton a temetőbe mentem többemagammal s kis híjja, hogy baleset nem ért. Hátam mögötti irtózó csemetéket hallok, mire hátra-néztem, két kerékpárost látam már egészen közelünkben, amint a keskeny sáta-uton örült iramban versenyt száguldottak. Alighogy széjjel tudtunk ugorni előlük. Feleségem kénytelen volt egy bokornak ugorni, amelynek ágai — eltekintve attól, hogy arcát föléértették — a ruháját is elszakították. Ugy tudom el van tiltva a sétányokon a kerékpározás, de sebezzen a rendőrség egy kis tekintélyt is e tilalomnak. Ezen kívül megemlítem még azt is, hogy a Stacio képek köröskörül piszkosak s mint tudom a Ráctemető mögötti lakosok okai ennek a piszkosságnak. A kegyeletért legmagasabb fokáig vetemednek. Szükséges lenne a ráctemetődűlő lakókat e tekintetben tisztességre tanítani.

Mind Ezeket az állapotokat érdemesnek tartottam az igen t. szerkesztő ur tudomására hozni. Kiváló tisztelettel lapjának hű olvasója

N. H. I.

H I R E K.

N a p t a r.

Augusztus 27.	Kedd.
R. Kath.: József.	
Prot.: Gebh.	
Gör.: Mikócs.	
Zsidó. Seb. Reeh. 6 P.	
Nap kel: 5 ó 12. nyugszik 6 ó 50.	
Hold kel: 7 ó 5. nyugszik 4 ó 19.	

— **Esküvő a Jézus Szíve templomban.** Galbavy János e hó 26-án tartotta esküvőjét Bartólmé Emmával. Násznagyok voltak Pintér Gyula és Nyári Pál. Az esketési szertartást Pintér Ferenc pápai kamarás végezte, mely után megható beszédet intézett az új párhoz.

— **A ciszterci rend kormánytanácsa Zirc-en.** A szokásos évi kormánytanácsra augusztus hó 20-án, szent István napján jöttek össze a magyarországi ciszterci gimnáziumok és házak előjárói s választott tanácsosai. A pécsi házat Buzássy Abel igazgató és Bitter Illés képviselték. Különös jelentőséget adott az ideai kormánytanácsnak az, hogy ez volt az első, melyen az új apát, Békefi Remig dr. a rend egyetemes képviselőivel megbeszélte azokat a nagystíli tervekkel, melyek lelkét foglalkoztatják: a budapesti új főgimnázium, a pécsi ház átalakítása és a gimnázium új épület, a rendi növendékek nevelése és továbbképzése, a hercegfalvi monumetális új templom, gazdasági reformok stb. A gyűlés Szent István napján egyházi ünnepséggel kezdődött, melyen az ünnepi beszédet Bitter Illés főgimnáziumi igazgató mondotta. Az ünnepi misét Békefi Remig dr. apát tartotta fényes asszisztenciával. A tegnapi gyűlésen adta át Békefi Remig dr. apát a kultuszminiszter megbízásából a III. oszt. vaskoronarend

jelvényeit a budapesti Berdardinum igazgatójának dr. Piszter Imrénnek. Az apát megindult lélekkel, meggyőzően, szívhez szóló szavakkal méltatta azokat a nagy érdemeket, melyeket Piszter dr. az irodalom s a rendi növendékek nevelése terén szerzett s a melyekkel a kötelességteljesítés megnyugtató tudata mellett a királyi kegy fénye is bearanyoz. A rendi tanácsközségek pénteken fejeződtek be.

— **Az etyiekiek az eucharisztikus kongresszuson.** Egyházmegyénk hívó népe, tekintve a megye arányilag kis terjedelmét, elég szép számmal lesz képviselve a bécsi nemzetközi eucharisztikus kongresszuson. Legnépesebb lesz a buzgó etyeki kath. nép zarándoklata: Etyekről 102 tagból álló menet indul Bécsbe s az etyeki kath. kör lobogója alatt vesz részt a nagy hitvalló körmeneten. A körmenet után következő napon, szept. 16-án, az etyiekiek Máriacellbe zarándokolnak.

— **Népsövetségi csoportvezetők figyelmébe.** A tagok köréből sok panaszt hallunk, hogy nem kapják meg rendszeren a füzeteket. A vezetőség minden igyekezete hiába való, ha a csoportvezetők egyik-másika elhanyagolja teendőit és engedni, hogy csoportja szétmenjen. Kérjük tehát, hogy akik még a múlt hónapok füzeit nem vitte el az irodából, most, az új füzetek megérkezése előtt vigye el és kézbesítse; a tagdíjak most már következő beszédendők. Ne hagyjuk abba a jól megkezdett munkát. Német katolikus testvéreink azért győznek minden vonalon, mert nemcsak kezdetben lelkesültek, de a munkában ki is tartottak. — Julius és augusztus hónapokban nincs füzet. Helyette lesz a naptár.

— **Beiratás a főreáliskolában.** A helybeli áll. főreáliskolában szept. 2., 3., 4. napjain lesznek a beírások. Megelőzik ezeket a javító-, pótló-, felvételi- és magánvizsgálatok, melyekre augusztus 30-án reggel fél 8 órakor lehet jelentkezni az intézet igazgatóságánál. A beíratkozáshoz minden tanuló 10 korona díjat tartozik fizetni, ez alól felmentés nincsen. Az évi tandíj 48 korona, mely az év folyamán négy részletben fizethető. A tandíjmentesség elnyerésére vonatkozólag az iskolaév elején pontosan tájékoztatjuk az érdeklődőket. Figyelmeztetjük a beíratkozókat, hogy szülei bizonyítványukat, előző évi iskolai bizonyítványukat (esetleg értesítő könyvecskét) és himbőltási bizonyítványukat hozzák magukkal. Az áll. főreáliskola igazgatósága.

— **Halálozás.** Braila Sándor bécsi cs. és kir. százados, apósa Mirkva János ny. m. kir. pénzügyi igazgatósági tisztviselő Malom-utca 8 sz. alatti lakásán f. hó 24-én 37 éves korában meghalt. Temetése f. hó 26-án d. u. 5 órakor volt a helybeli katonai csaparkórház halottasházából.

— **Soroznak.** A székesfehérvári járás 1912 évi ujoncfősorozása tegnap kezdődött a helybeli ipariskola tornatermében. Ezen a napon állítottak Aba, Nagyláng, Soponya, Csős és Füle községek. Állítás köteles volt 196, bevált 48, ami 25% nak felel meg.

— **Táncfűzérke.** A székesfehérvári ker. keresk. alkalmazottak köre f. hó 31-én szombaton — táncfűzérkét rendez a Szent-Imre tereben. Kezdeté este 9 órakor. Külön meghívók nem bocsájtának ki.

— **A János ügy tárgyalása.** Tegnap tartotta meg a rendőrség Knittelhoffer János, Szobota Miklós és Albrecht János helybeli lakosok ellen felmerült tejhamisítási ügyben a tárgyalást. Az ügy előzményei ismeretessék. Knittelhoffer János által Albrecht János sütő üzletébe szállított tejet augusztus 10-én, Ambach Géza rendőrbiztos 2 rendőrrel meg akarta vizsgálni. Knittelhoffer János egy kanna tejet lelet az üzletben, de mikor meglátta a rendőröket, a kezében levő kannákat visszavitte a kocsiára, megfordította a lovat és hazafelé vágatott. A rendőrök bérkocsin üldözbe vették s a lakásán, Zámoly-utca 9 szám alatt akkor érték utol, mikor már egy kanna tejet kiöntött a szemétdombra, a másikat meg kiönteni akarta. Ezt a kannát Ambach Géza a kezében megfogta s így dulakodás támadt közöttük, mely a rendőrök segítségével a rendőrbiztos győzelmével végződött. Dulakodás közben körülbelül 1—2 liter tej Ambach Géza ruhájára ömlött. A tejből a rendőrség mintát vett, melyet a vegyvizsgáló állomás 30 %-ban vizsnek talált. Knittelhoffer János, aki ügyvédjével Nagy Ignáccal jelent meg a tárgyaláson, előadta, hogy a tej hamis voltáról semmit sen tudott, a cselédség rontotta el. A tejet azért vitte vissza a kocsiára, mert elhatározása az volt, hogy inkább nem adja el, mintsem őt, a köztiszeletben álló polgárt rendőrök vegyék vizsgálat alá. A rendőrök elől nem vágatott el, a ló megbokrosodott, azért futott annyira. Ambach Géza rendőrbiztos és Papp Sándor rendőr, aki a ló száját megfogta, határozottan állítja, hogy Knittelhoffer ütötte a lovat, azért vágatott.

Szobota Miklós, Knittelhoffer szolgálja, kijelentette, hogy a tejet ő vizezte meg, mert a tehén a fejődényt felrugta s több tej kidőlt, amit ő gazdájától való félelmében vizelet pótolt.

Albrecht János sütőmester szerint a Knittelhoffer János által hozzá szállított tejből az 5 literes kannában mindig sűrű, a többi tej azonban mindig ritka volt.

Bokor Attila városi aljegyző, ügyészi megbízott, vádbeszédében a tárgyalás eredményéhez képest kért ítéletet.

Nagy Ignác ügyvéd védőbeszében kifejtette, hogy védené, Knittelhoffer Jánost sem a tej megvizezésében, sem a vizes tej forgalomba hozatalában nem lehet vétkesnek kimondani. Az elsőre nézve ugyanis Szobota Miklós kijelentette, hogy a tejet ő vizezte meg, erre tehát más bűnöst már nem kell keresni. A forgalomba hozatalban sem lehet bűnös Knittelhoffer. Csak gyanúsítani lehet, mivel a tejet nem akarta engedni megvizsgálni. Az a gyanúja támadhatott ugyanis, hogy hátha a cselédek tették a tejjel valamit? A kannák tartalmát pedig pillanatnyi zavarában a nagy hűhó miatt űnthette ki.

A rendőrség a fent előadottak mértelegelésével:

Knittelhoffer Jánost bűnösnek mondta ki az 1895 évi 46. törvénycikk 3. b. pontja, az 1895 évi 46. t. c. 4. pontja és az 1879 évi 40. t. c. 120 §-ában, miert is a lefőlözött és megvizezett tej forgalombahozataláért 200 K fő és 50 K mellékbüntetésre, a tejnek a vegyvizsgálat alól való elvonása miatt 150 K fő és 50 K mellékbüntetésre és végül sebeshajtás miatt 20 K fő és 10 K mellékbüntetésre

és az okozott költségek megfizetésére ítélte; Szobota Miklóst a tej megvizezéséért 200 K fő és 50 K mellékbüntetésre,

Albrecht Jánost a hamisított tej forgalombahozása miatt 50 K fő és 20 K mellékbüntetésre ítélte.

Az ítélet indoklása szerint Knittelhoffer János a forgalombahozatalnál nem fejtette ki azt a kellő gondosságot, ami egy tejtermelőnek törvényszerinti kötelessége. A törvényértelmében pedig nem csak az büntetendő aki: tudva és akarva ad el hamisított tejet, hanem a gondatlanság is kihágás képez.

Nem fizetés esetén 200 K 10 napi, 150 K 8 napi, 50 K 3 napi, 20 K 1 napi elzárásra változtatható. Az ügyvéd és mind a három elítélt felebbezett, az ügyészi megbízott megnyugodott.

— **Beiratás a felsőbb leányiskolába.** Székesfehérvár kir. város községi felsőbb leányiskolájában szeptember 2., 3. és 4. napján délelőtt 8 óratól 12 óráig lesznek a beírások. A beírások az anyakönyvi kivonat (keresztlevel), utraoltási bizonyítvány s a legutolsó iskolai bizonyítvány szükséges.

Beiratasi díj 10, könyv, rajztár és énekdíj 6, országos gyám- és nyugdíjintézetű illeték 6 és tandíj helybelieknek 40, vidékieknek 80 korona. A tandíj két részletben is fizethető.

A javítóvizsgálatok aug. 31-én délután 3 órakor, a felvételi illetve különbüzeti vizsgálatok szept. 4-én délután 3 órakor lesznek. *Szepesi Géza* id. igazgató.

— **Temetés.** Kapuvári Tóth Béla ny. honv. ezredes neje Laurer Stefánia 59 éves korában meghalt. Vasárnap temették el nagy részvétellel a Kégl György utca 26. sz. házból.

— **Kereskedelmi szaktanfolyam.**

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kultuszminiszteriumi engedély alapján a fővárosban, Andrásy-utca 67 (bejárat Vörösmarty-utca) 6 havi kereskedelmi szaktanfolyamot nyit, melyre úgy férfiak, mint nők felvétetnek. Elő-kézettségül legalább is a 2-ik polg. isk. osztály elvégzését kívánják meg. A tanítás nappal 9—1 vagy d. u. 2—5-ig folyik. Vidéki tanulókat elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. Felvilágosításért, tájékoztatásért ugyancsak az igazgatósághoz kell fordulni, Andrásy-ut 67. A beírások most folynak. Jelentkezni levélben is lehet.

— **Hirtelen halál.** Tabi János 70 éves somogykiliti lakos az országos vásárra jött Székesfehérvárra. Tegnap délelőtt elment a Szt. István gőzfürdőbe ahol vetkőző-közben a fölkében meghalt. Hottestét a hullaházba szállították.

— **Temetvigező ló.** A vásáran egy embert fejbe rugott egy ló. A vérző sebet egy önkéntes mentő kötötte be, aki az esetet még nem jelentette be a központba s így a szerencsétlenül járt ember neve előttünk még ismeretlen.

— **Állategészségügy.** Pusztaszabolcson megszünt, Váiban pedig fellépett a sertésvész.

Iroda áthelyezés. Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy építési irodámat Palotai-utca 27. sz. házba helyeztem át. A n. é. közönség becses pártfogását kérve tisztelettel Kiss Karoly okl. kőm. mester és építési vállalkozó.

— **Alba mozgófényképszínházban** augusztus hó 27 és 28-án itt először „Művész szerelem,” dráma 2 felvonásban 4 mellékép. Ez a film a kinematográfia lejjebb remeke. A nő szív gyöngye ellenálló képességét tárgyalja remek attrakciók keretében. 1. Platigurske orosz határ-szeliváros. 2. Házassági ajánlat. 3. Szindbárdon mindent ragaszt. 4. Ki másnak vermet és. Előadások kezdete este 9 órakor. Augusztus hó 29 én (csak egy nap) „Szökés a halálba, dráma 2. felvonásban. A hőnügyi regények egy megkapó részlete kerül elénk, ahol a legmagasabb körök is mint résztvevők szerepelnek. 4. melléképvel: 1. Csak anyóst ne. 2. Blasiénba alvólygyn keresztül. 3. Willy mint műfestő. 4. Egy humoros kép.

Tanuló fizetéssel felvétetik Almássy Istvánnál, Városház-tér.

Kiváló minőségű hentesárúk, felvágottak, kolbászok, délutánonként meleg füstölthúsok MARSCHALL-nál Kossuth-utca.

Kávét mindig a FIUMEI kávébehozatalnál (Barátok épülete) vásároljon.

Fogak Kovács Dezső mű-fogászati termében Székesfehérvár (Rózsá-u. 5 sz. a. a Zirci templommal szemben).

Apróhirdetések

Garzon lakás minden órán kiadó. Nádor-utca 7. sz. em.

Butorozott szoba előszobával kiadó, két szobás udvari lakás azonnal kiadó Palotai-utca 12.

Egy kisasszony a női divat cikkek árusításához felvétetik, Knazovitzky divatruházában.

Egy mindenes fiú felvétetik Knazovitzky divatruházában.

Egy motor keres eszéplési munkát Széchenyi-utca 102.

Egy, esetleg két szobás garson lakást keresek. Szeptember 1 ére.

Keresztény család mindeneseleányt keres 14—16 kor. havi bérért szeptember elsejére. Cim a kiadóhivatalban,

Házvezetők, szakácsnők, kocsis és mindenes fiúk helyét keresnek. Kath. háziasszonyok cselédközvetítő intézete.

Varrógépjavítások

székhelyünkben gyorsan és szakértően készíttatunk, **SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.** Magyarország legnagyobb és legújabb varrógép-üzlete, Székesfehérvár, Nádor-utca. Töltény-bás

Székesfehérvári **BUTOR-** készítő iparosok szövetsége mint az Országos Központi Hitelszövetkezet Tagja. — Telefon 258. Saját készítményű butorainkat óriási mennyiségben tartjuk raktáron, legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, melyre a n. é. közönség figyelmét felhívjuk. **Munkáinkért a legmeszszelbemenő szavatosságot vállaljuk.** — A t. közönség pártfogását kéri a **Szövetkezeti Igazgatóság.** Sz.-fehérvár, Kossuth-u. 10.

Kineset ér

a Tordi-féle Hollandi 3 király tea, mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal **étvágyjavító gyomortisztító, emésztést előmozdító, bélműködést szabályozó,** nemkülönben a legmakacsabb **gyomorhajon** is segít. Csomagja (kbl. 10—12 szeri használatra) 50 fillér. Minden gyógytárban kapható.

Ha eladni vagy venni-voja van az apróhirdetések közt tegye közzé!

Kolozsvári kátrány-szappan (teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

IZZADÁS ELLEN Kolozsvári chrom szappan.

BÖRKIÜTÉS-VISZKETEG ELLEN Kolozsvári kén szappan.

Szeplő, májfolt, stb. aró-tisztáltság ellen: **Kolozsvári borax szappan.**

HAJHULLÁS Kolozsvári Petrol szappan. ELLEN:

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszappanoknak, melyek minden gyógyszerárban és drogéria-üzletben kaphatók. Ismertetőt készséggel küld:

Kolozsvári Heinrich József gyógyszappangyár r.-t. Kolozsvárt.

SZENT ISTVÁN ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő. **Székesfehérvár, Bástya-utca 3. szám.**

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikkal és iszapmedencével kibővíttem, teljesen újonnan átalakítottam és minden igényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikkutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el naponként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekintetében szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem első rendű masszírozók és tyukszemvágókból áll, akik szakképztségük és előkény modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

Gőzfürdő napok:

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.

Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át. A fürdőidj pénteki napon kivételesen 80 fillér, ruhával együtt.

Fürdőidjak ruhával együtt:

Gőzfürdő	—60
Gyermekek 10 évig	—30
Porcellán kád	1—
Cinkád	—80
Hideg-gyógyfürdő	—60
Iszapiürdő	2—
Szénsavas-fürdő	2—
Sósfürdő	1—

BÉRLETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

A mélyentisztelt közönség szives pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÓGL GYULA, fürdőtulajdonos.

„Wagner a Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruháza **Budapest, József-körutl5.** Bárkinek teljesen **INGYEN** küldi a most megjelent nagy fényképes hangszerárjegyzékét, ha azt egy levelezőlapon kéri Öreg vagy törött gramofonlemezeket becsereél. Gyorsjavítóműhely! Elismerő levelek!

Nyomtatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.